

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3041/05
21.12.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulića i Nadežde Radević, članova veća, u parnici tužilaca - protivtuženih AA i BB, čiji je zajednički punomoćnik advokat AB, protiv tuženog - protivtužioca VV, čiji je punomoćnik advokat BA, radi predaje nepokretnosti po tužbi i radi utvrđenja prava svojine po protivtužbi, odlučujući o reviziji tuženog - protivtužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž.663/05 od 19.9.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 21. decembra 2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

USVAJA SE revizija tuženog - protivtužioca, UKIDAJU presude Okružnog suda u Kraljevu Gž.663/05 od 19.9.2005. godine i Opštinskog suda u Raški P.br.349/00 od 17.3.2005. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Raški P.br.349/00 od 17.3.2005. godine, stavom prvim izreke, tuženi - protivtužilac je obavezan da tužiocima - protivtuženim preda u svojinu i državinu kat. parcelu aa KO GG površine 18 m² i kat. parcelu broj vv KO GG, površine 14 m², obe po kulturi njiva V klase, u roku od 15 dana. Stavom drugim izreke odbijen je protivtužbeni zahtev tuženog kao protivtužioca, kao neosnovan, kojim je tražio da se prema tužiocima - protivtuženima utvrdi njegovo pravo svojine na tim istim katastarskim parcelama i da mu oni to pravo priznaju i dozvole promenu posedovnog stanja u katastru. Stavom trećim izreke tuženi - protivtužilac je obavezan da tužiocima - protivtuženima naknadi troškove parničnog postupka isplatom iznosa od 24.145,00 dinara u istom paricionom roku.

Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Kraljevu Gž.663/05 od 19.9.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tuženog - protivtužioca i potvrđena presuda Opštinskog suda u Raški P.br.349/00 od 17.3.2005. godine.

Protiv navedene drugostepene presude, tuženi - protivtužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu drugostepenu presudu u smislu člana 399. ZPP, Vrhovni sud je našao da je revizija osnovana stoga što je donošenjem drugostepene presude pogrešno primenjeno materijalno pravo, zbog čega je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužioci - protivtuženi su suvlasnici kat. parcele broj vv KO GG sa po ½ idealnih delova, po osnovu nasleđa iza svog pokojnog oca PP, koji je tu katastarsku parcelu kupio 1963. godine ili 1964. godine od DD. Dok je tuženi - protivtužilac vlasnik susedne kat. parcele broj gg KO GG koju je kupio tokom 1956. godine od ĐĐ. Te dve katastarske parcele su granične i između njih ne postoje vidne međe belege, ali postoji prirodni sklad. Upravo između ove dve katastarske parcele se nalaze sporni delovi kat. parcela vv KO GG koji su tokom provedenog prvostepenog postupka nakon veštačenja od strane sudskog veštaka geometra, dobile oznake predmetnih katastarskih parcela: aa, površine 18 m² i dd površine od 14 m², obe po kulturi njiva V klase; koje su u dugogodišnjoj državini tuženog - protivtužioca. S tim što je 1964. godine izvršeno aerofotogrametrijsko snimanje navedenog katastarskog operata nakon čega je stanje istog izloženo na javni uvid, ali nije bilo primedbi tuženog - protivtužioca na izvršeni upis. Takođe je utvrđeno da je on kupujući katastarsku parcelu broj gg od ĐĐ od 1956. godine istu kupio u tadašnjim merama i granicama, navedenim u pravnosnažnoj presudi na osnovu priznanja Sreskog suda u Raški G.br.1376/58 od 27.3.1959. godine. Međutim, sadašnje mere i granice te katastarske parcele se po nalazu i mišljenju sudskog veštaka geometra ne mogu pouzdano identifikovati jer ne postoje razlike između tadašnjih i sadašnjih "graničara", pa je popis katastra rađen neprecizno i odprilike, kako u pogledu površina katastarskih parcela, tako i njihovih mera i granica.

Polazeći od toga da su tužioci - protivtuženi suvlasnici predmetnih katastarskih parcela (nastalih preparcelacijom njihove katastarske parcele broj 810) koje su u državini tuženog - protivtužioca, nižestepeni sudovi su im pobijanim presudama pružili sudsku zaštitu njihovog prava (su) vlasništva traženu reivindikacionom tužbom, sa predajom u državinu njihovih predmetnih katastarskih parcela, od tuženog - protivtužioca. Dok su u pogledu protivtužbenog zahteva tuženog kao protivtužioca za utvrđivanjem prava svojine na istim katastarskim parcelama, bili sledećeg pravnog stanovišta: iako je on dugogodišnji držalac predmetnih katastarskih parcela, da to pravo svojine nije mogao steći održajem u smislu uslova iz člana 28. noveliranog Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa jer nije bio savestan držalac, pošto je svojevremeno mogao izjaviti prigovor povodom izlaganja katastarskog operata na javni uvid tokom 1967. godine, što nije učinio. Te da pravo svojine tuženi - protivtužilac na predmetnim katastarskim parcelama nije mogao steći ni u smislu člana 20. noveliranog Zakona

o osnovama svojinsko pravnih odnosa po osnovu pravno snazne presude Sreskog suda u Raskoj G.dr.13/6/58 od 27.3.1959. godine, sa razloga objektivne nemogućnosti pouzdane identifikacije mera i granica kupljene katastarske parcele broj gg KO GG, uvažavajući stručno mišljenje sudskog veštaka geometra.

Sa pravnog aspekta Vrhovnog suda, pravno su argumentovani i pravilni materijalno pravni razlozi drugostepenog suda u pogledu zaključka vezanog za utvrđivanje prava svojine tuženog - protivtužioca na predmetnim katastarskim parcelama po osnovu apostrofirane sudske odluke. Međutim, neprihvatljiv je njegov pravni zaključak o nesavesnosti tuženog - protivtužioca, sa datih razloga. Pre svega zato što se savesnost shodno članu 72. stav 3. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa predpostavlja, pa je na tužilačkoj strani bila dužnost da dokazuje eventualnu nesavesnost tuženog - protivtužioca. Niti se pak izjavljivanje prigovora na katastarski operat, u postupku izlaganja na javni uvid, može tretirati i tumačiti nesavesnošću u materijalno pravnom smislu iz domena stvarnog prava. Obzirom da u smislu člana 72. stav 2. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa, nesavesna državina postoji onda kad držalac zna ili prema okolnostima može da zna, da nema pravo da stvar drži.

Kako je zbog pogrešno primenjenog materijalnog prava izostalo utvrđenje relevantnih činjenica: konkretnog broja godina državine predmetnih katastarskih parcela od strane tuženog - protivtužioca i pravnog osnova te njegove faktičke vlasti, odnosno kada je i kako on stupio u njihovu državinu, te da li je ili nije ta njegova državina na predmetnim katastarskim parcelama bila zasnovana na pravnom osnovu, kao što je kupoprodajni ugovor iz 1956. godine. Da bi potom u kontekstu materijalno - pravne procene savesnosti tuženog - protivtužioca i zakonitosti njegove državine na predmetnim katastarskim parcelama, ocenio da li su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za originarno sticanje prava svojine po osnovu održaja (redovnog ili apsolutnog) u smislu člana 28. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa. Sledom čega će odlučiti o osnovanosti njegovog protivtužbenog zahteva.

Obzirom da se odluka o tužbenom zahtevu nalazi u koneksnom odnosu sa odlukom o protivtužbenom zahtevu, to je i ona morala biti ukinuta.

Ukinuta je i odluka o troškovima ovog spora shodno članu 161. stav 3. ZPP jer ona zavisi od odluke o glavnoj stvari.

Sa izloženih razloga, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ovog rešenja shodno članu 407. stav 2. ZPP ("Službeni glasnik RS" br.125/04 od 22.11.2004. godine, sa primenom od 23.2.2005. godine).

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić,s.r.

Za tačnost otpravka

IJ